

Závěr

Exekuce prováděné podle exekučního řádu přinesly do českého právního prostředí alternativní možnost k výkonu rozhodnutí prováděného podle části šesté občanského soudního řádu. I přesto, že je exekuční řád na řadě svých míst nedokonalým právním předpisem, domnívám se, že je pro právní prostředí velkým přínosem. Nastolená dvojkolejnost výkonu rozhodnutí a exekucí poskytuje širokou možnost pro uplatnění práv věřitelů a zaručuje ochranu dlužníkům.

Exekuce přináší rychlejší, efektivnější a komplexnější způsob vymáhání nesplněných plnění. Exekutor činí samostatně úkony v řízení, lustruje majetkovou sféru dlužníka, volí způsob provedení exekuce (peněžitá plnění) a provádí výplatu vymožených částek. Věřitel není nadměru zatěžován nutností součinnosti a na jeho uvážení je volba osoby exekutora, která má provést nucený výkon exekučního titulu. Střední novela exekučního řádu rozšířila práva a povinnosti exekutora, kdy se podílí na nařízení exekuce už v okamžiku podání návrhu ze strany oprávněného, ukládá mu povinnost zasílat stanoveným způsobem vymožené plnění, ulehčuje soudní agendu z hlediska odkladu a zastavení exekuce či provádění rozvrhových jednání. Stranou nezůstává ani povinnost zveřejňování dražebních vyhlášek o prodeji movitých a nemovitých věcí nebo podniku v centrální evidenci exekucí. Novelizace exekučního řádu postupně vyplňují jeho mezerovitost a ten se jako právní předpis stává ucelenější úpravou.

Dlužno dodat, že nastolený legislativní vývoj reagující na problémy uvnitř Exekutorské komory, excesy v činnosti jednotlivých exekutorů (většinou medializované kauzy) a současná ekonomická situace populace, se může dotknout vymahatelnosti práva v České republice. Omezování postižitelného majetku (dvojnásobek životního minima), snižování nároku na náhradu nákladů řízení a odměn, může vést při současné vysoké míře bezvýslednosti exekucí k ukončení činnosti malých a středních úřadů z důvodů ekonomické ztrátovosti. Exekutorské úřady, které ročně realizují desetitisíce kauz, nejsou schopny individuálního přístupu k povinnému. Zákonodárce se sice snaží ochraňovat minimální majetkovou sféru dlužníka, ale zároveň ničí stav nastolený v roce 2001. Zavedením exekucí už není cesty zpět k dominanci vykonávacího řízení a současný sociální trend ochrany povinných může vést ke snížené vymahatelnosti práva na peněžitá plnění.

Přikláním se k možnosti zpoplatnění exekučního řízení obdobným způsobem, který je uskutečňován v institutu soudních poplatků, a zcela se ztotožňuji s názorem, že by pověření k provedení exekuce mělo být udělováno v duchu zásady teritoriality. Exekutor by exekuci prováděl v rámci obvodu exekučního soudu, což by mohlo představovat jak ulehčení pro dlužníka, (zejména z hlediska nákladů exekuce a kontaktu s exekutorským úřadem), tak lepší vymahatelnost pro oprávněného, jelikož exekutor by měl daleko větší známost místního prostředí a poměrů v něm.